

Handläggare
Johanna Granevik
Telefon: 0850806077

Till
Bromma stadsdelsnämnd
2022-02-24

Färdplan för äldreomsorgens utveckling

Svar på remiss från KS 2021/1462

Förvaltningens förslag till beslut

Bromma stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens skrivelse som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsledningskontorets avdelning för kvalitet och säkerhet har i samråd med personalstrategiska avdelningen och äldreförvaltningen tagit fram ett förslag till färdplan för det strategiska utvecklingsarbetet inom äldreomsorgen. Färdplanen föreslås integreras i den ordinarie styrningen och uppföljningen och delas in i fyra olika huvudpunkter:

- ändamålsenlig styrning och organisation
- personal med rätt kompetens och bra arbetsförhållanden
- säkerställa grunduppdraget
- en kvalitativ och värdig omsorg med ett gott bemötande

Bromma stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslaget om en gemensam färdplan för äldreomsorgens utveckling och föreslår nämnden att godkänna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bakgrund

Stadsledningskontorets avdelning för kvalitet och säkerhet har i samråd med personalstrategiska avdelningen och äldreförvaltningen tagit fram ett förslag till färdplan för det strategiska utvecklingsarbetet inom äldreomsorgen. Färdplanen har sin utgångspunkt i stadens övergripande mål för äldreomsorgen, att alla stockholmare ska ha en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål. Färdplanen har även tagit hänsyn till utvärderingarna av äldreomsorgen som gjorts på nationell nivå utifrån pandemin.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, bland annat till stadsledningskontoret, äldrenämnden och samtliga stadsdelsnämnder, för yttrande senast den 15 mars.

Ärendet

Äldre i Stockholm ska ha en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål. I utvärderingar och analyser som initierats i spåret av pandemin har det blivit tydligt att det finns ett behov av samlad utveckling av verksamheten. Exempel på detta har framkommit i Coronakommissionens första delbetänkande och i stadens egen fördjupade analys av äldreomsorgen under pandemin. Slutsatserna visar bland annat på behovet av personal med god utbildning och kompetens samt vikten av en väl fungerande samverkan mellan olika huvudmän kring hälso- och sjukvården.

Äldreomsorgen behöver utveckling och behovet kommer inte enbart av erfarenheter från pandemin. Färdplanen lyfter även fram pågående statliga initiativ inom verksamhetsområdet, exempelvis statliga utredningar, lagförslag och statsbidrag, samt redan pågående arbete i staden. Därutöver belyser färdplanen ett antal frågor och områden som staden behöver arbeta med. Flera andra reformer och utvecklingsinitiativ pågår redan sedan tidigare, men pandemin har belyst behoven tydligare och förändringstrycket på verksamheten har förstärkts. Mot bakgrund av detta har staden nu tagit fram ett förslag till en färdplan för utvecklingsarbetet av äldreomsorgen. Färdplanen ska ses som ett ramverk för pågående och kommande utvecklingsarbete inom verksamhetsområdet.

Införandet av färdplanen föreslås till stor del att ske inom stadsdelsnämndernas ansvar medan äldrenämnden ges rollen att hålla samman det strategiska arbetet. Äldrenämnden föreslås även få uppdrag att, i samarbete med kommunstyrelsen, leda och samordna det fortsatta arbetet med färdplanen.

Färdplanen är indelad i fyra olika huvudrubriker som preciseras närmare längre fram i detta ärende. Under respektive rubrik specificeras ett antal behov med tillhörande beskrivning av vad som görs nationellt, vad som görs i staden samt vad mer som behöver göras. För varje behov beskrivs frågor och utvecklingsområden som staden behöver arbeta vidare med. Flera av dessa ligger redan som uppdrag och aktiviteter i budget 2022, medan andra är mer långsiktiga. Utvecklingsområdena är tidsatta efter indelningen:

- kort sikt, färdigställs inom ett år
- medellång sikt, färdigställs inom två till tre år
- lång sikt, färdigställs om mer än tre år
- löpande arbete

Färdplanens strategiska utvecklingsarbete delas in i fyra olika huvudpunkter:

- ändamålsenlig styrning och organisation
- personal med rätt kompetens och bra arbetsförhållanden
- säkerställa grunduppdraget

- en kvalitativ och värdig omsorg med ett gott bemötande

Varje punkt sammanfattas i korthet nedan, men framgår i sin helhet i bilaga 1, Färdplan för äldreomsorg.

Ändamålsenlig styrning och organisation

Flera punkter i detta avsnitt rör styrningsfrågor och samverkan mellan huvudmän med äldre i fokus. Från statligt håll pågår just nu en utredning om en ny äldreomsorgslag och i landet överlag pågår en övergång mot en god och nära vård. Inom staden pågår exempelvis ett antal uppdrag som gäller hälso- och sjukvårdsorganisation och utveckling av uppföljning av verksamheten.

Personal med rätt kompetens och bra arbetsförhållanden

Medarbetare inom äldreomsorgen har en viktig del i att verksamheten ska ha hög kvalitet och präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål. Medarbetarna ska ha kompetensen som krävs för att möta den alltmer specialiserade omvårdnaden.

Utöver färdplanen har även en rapport om kompetensutvecklingsinsatser inom äldreomsorgen, bilaga 2 till detta ärende, tagits fram. Rapporten ger en stadsgemensam övergripande bild av kompetensförsörjningsarbetet inom äldreomsorgen i egen regi.

Fokus i rapporten ligger på att utveckla och behålla medarbetare samt att attrahera, rekrytera och introducera nya medarbetare.

En rad förändringar har genomförts och planeras att genomföras i utbildningsnivåerna för vårdbiträde och undersköterska. Syftet är att skapa förutsättningar för en nationellt sammanhållen utbildning som ger möjlighet att uppnå de kompetenskrav för arbete som undersköterska som Socialstyrelsen föreslagit. Från år 2023 förväntas undersköterska att bli en skyddad yrkestitel. Grunden för att få en skyddad yrkestitel kommer att vara det nya utbildningsinnehållet i gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram.

I de nationella yrkespaketen med kurser från vård- och omsorgsprogrammet utformat för arbete som vårdbiträde respektive undersköterska ingår kursen Svenska 1 eller Svenska som andra språk 1. Det syftar till att ge eleven förmåga att bemöta människor och kommunicera både skriftligt och muntligt. Staden arbetar sedan en lång tid tillbaka med att stärka det svenska språket på arbetet. Bland annat genom lärarledd språkutbildning på arbetsplatsen.

Säkerställa grunduppdraget

Äldre i Stockholms stad ska känna sig trygga med sin äldreomsorg. Verksamheter, såväl inom stadens egen regi som i upphandlad verksamhet, ska säkerställa god hälso- och sjukvårdskompetens, utrustning och tillräcklig bemanning med mera.

En kvalitativ och värdig omsorg med ett gott bemötande

I detta avsnitt tas kvalitativa faktorer upp. Exempel på dessa är förebyggande insatser, arbetet med att undvika ensamhet och isolering samt digitalisering och välfärdsteknik som ett steg till en ännu bättre äldreomsorg.

Utförande och finansiering

Stadsledningskontoret ser att färdplanens innehåll bäst integreras i den ordinarie styrningen och uppföljningen. På så sätt ges organisationen och verksamheterna fortsatt goda förutsättningar att följa upp, analysera och utveckla verksamheten utifrån en gemensam målbild och en gemensam vokabulär. Finansiering för nämndernas arbete enligt färdplanen hanteras i budgeten samt med eventuella tillhörande statsbidrag.

Ärendets beredning

Det här tjänsteutlåtanden har beretts inom avdelning äldreomsorg. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har även tagit del av ärendet och beretts möjlighet att komma med synpunkter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Bromma stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslaget om en gemensam färdplan för äldreomsorgens utveckling. Erfarenheterna från pandemin har visat på ett stort behov av utveckling inom äldreomsorgen. Flera punkter som tas upp i färdplanen är aktuella att genomföra redan i dag, medan andra är något som bör planeras in för genomförande på längre sikt.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig bakom stadsledningskontorets förslag om att färdplanens innehåll integreras i den ordinarie styrningen och uppföljningen. På så sätt ges organisationen och verksamheterna fortsatt goda förutsättningar att följa upp, analysera och utveckla verksamheten utifrån en gemensam målbild och med grund i Stockholms stads budget.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i prioriteringen av utvalda fokusområden och vill särskilt lyfta fram utvecklingsbehoven inom hemtjänsten. Utvecklingen mot en god och nära vård talar för att allt mer vård och omsorg kommer att utföras i den enskildes hem. Samtidigt är uppdraget i hemtjänsten utmanande med medarbetare som i stor utsträckning utför insatserna genom ensamarbete, möter många brukare per dag och ofta med komplexa behov. Inte sällan finns en demenssjukdom med i bilden och den äldres anhöriga får ta ett stort ansvar för omvårdnaden. Det är inte heller ovanligt att den äldre lider av psykisk ohälsa eller lever i en missbruksproblematik. Detta ställer stora krav på personalen.

Andra viktiga punkter i färdplanen som Bromma stadsdelsförvaltning vill framhäva är det förebyggande stödet och en hög kontinuitet.

I färdplanen föreslås en kartläggning av behovet av utbildningsnivå för att planera kompetenshöjande insatser i syfte att samtliga medarbetare inom äldreomsorgen ska uppnå lägst vårdbiträdenivå fram till och med senast 2033. Förvaltningen ställer sig positiv till initiativet.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Bromma stadsdelsförvaltning

Caroline Hoffstedt
Avdelningschef
Bromma stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Färdplan för äldreomsorgens utveckling
2. Kompetensutvecklingsinsatser inom äldreomsorgen
3. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2022-02-08
Caroline Hoffstedt, Avdelningschef	2022-02-08